

**DECLARACIÓ DE VALÈNCIA
SOBRE ELS DRETS
DE LES LLENGÜES CATALANA,
BASCA I GALLEGA**

VALÈNCIA, 24 D'ABRIL DE 1999

Reunides a la ciutat de València, el dia 24 d'abril de 1999, en commemoració de la diada del Vint-i-cinc d'Abril les representacions de l'Institut d'Estudis Catalans, d'Euskaltzaindia i de la Real Academia Galega, institucions amb competència normativa sobre les llengües catalana, basca i gallega, respectivament, i actuant dins els límits de les nostres atribucions, constatem:

PRIMER. Totes tres institucions són les entitats de referència lingüística de les respectives llengües i les úniques amb competència normativitzadora arreu dels territoris que aquestes llengües abracen i per al conjunt de les respectives comunitats lingüístiques.

SEGON. La Declaració Universal dels Drets Humans afirma «la fe en els drets humans fonamentals, en la dignitat i en la vàlua de la persona humana i en la igualtat dels drets d'homes i dones». L'esmentada Declaració, en l'article 2, estableix que «tothom té tots els drets i totes les llibertats» sense distinció de llengua, entre altres signes d'identitat i de condicions.

TERCER. La Declaració Universal de Drets Lingüístics, que completa l'esmentada Declaració Universal dels Drets Humans, parteix del principi que els drets lingüístics són alhora individuals i col·lectius, i, per això, estableix les comunitats lingüístiques com a subjectes de drets. Així, la declaració considera inadmissibles les discriminacions contra les comunitats lingüístiques basades en criteris com llur grau de sobirania política, llur situació social, econòmica o en qualsevol altre criteri (article 10). Ensenms, la mateixa declaració estableix que «totes les llengües son l'expressió d'una identitat col·lectiva i d'una manera distinta de percebre i de descriure la realitat. Per tant, han de poder gaudir de les condicions necessàries per al seu desenvolupament en totes les seves funcions» (article 7).

QUART. La Constitució de 1978 i els estatuts d'autonomia van possibilitar el reconeixement de les nostres llengües.

Nogensmenys, alguns articles que tracten de llur consideració legal estableixen una asimetria, quant als drets i deures lingüístics, entre ciutadans d'adscripció lingüística diferent. L'experiència posterior ha mostrat els efectes nocius d'aquesta consideració, per tal com no ha permès el ple desenvolupament de les llengües, enteses sempre com a patrimoni del conjunt de ciutadans que les parlen, per damunt de les divisions administratives.

Les autoritats estatals no s'han preocupat de la inclusió de les nostres llengües en els sistemes educatius de les altres demarcacions administratives ni tampoc de llur promoció exterior. D'altra banda, s'han mostrat insensibles davant la situació dramàtica de l'èuscar i del català als departaments dels Pirineus Atlàntics i dels Pirineus Orientals, respectivament. Aquesta situació vulnera la lletra i l'esperit de les declaracions abans esmentades.

CINQUÈ. Som conscients que la normalització de les nostres llengües no serà el resultat únicament de l'acció institucional, sinó també de la voluntat i de l'actuació responsable de les nostres comunitats i dels membres que les configuren. Tanmateix, l'exercici de llurs responsabilitats s'ha de veure afavorit per l'establiment d'un marc jurídic i d'una acció política que el permeti sense entrebancs i l'estimuli tant com serà possible, en benefici de la igualtat de drets civils i d'una convivència cívica duradora.

Per tot això, proposem a les diverses instàncies polítiques —autonòmiques, estatals i europees— que prenguin les mesures que comportin, d'una manera explícita i eficaç:

1. El reconeixement formal, tant estatal com transfronterer, de les tres institucions sotassignades com les entitats amb competència normativa i com a agents en el procés de normalització coordinada de les respectives llengües, amb les atribucions que en deriven i per a la totalitat de l'àmbit lin-

güístic territorial, superant les divisions polítiques i administratives establertes.

2. Un marc jurídic per a aquestes llengües que garanteixi, tant en l'àmbit autonòmic com estatal, tant a la Unió Europea com en el concert internacional, un reconeixement ple en condicions d'igualtat amb altres llengües oficials d'estat.

3. Un compromís seriós dels estats en una política activa de normalització i promoció de les llengües de les diverses nacionalitats que els integren.

4. L'adhesió dels estats i els organismes internacionals a la Declaració Universal de Drets Lingüístics, com a garantia del respecte a les comunitats lingüístiques i als drets dels ciutadans.

5. El disseny i l'execució, de comú acord amb les comunitats afectades, d'una política que garanteixi el respecte efectiu a les persones i a les comunitats lingüístiques reals, més enllà dels límits que imposen les fronteres polítiques i administratives, com ja s'esdevé a altres països d'Europa.